

KONWENCJA KONSULARNA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Białoruś,

sporządzona w Warszawie dnia 2 marca 1992 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 2 marca 1992 r. została sporządzona w Warszawie Konwencja konsularna między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Białoruś w następującym brzmieniu:

KONWENCJA KONSULARNA**między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Białoruś**

Rzeczpospolita Polska i Republika Białoruś,

wyrażając wolę zacieśnienia dobrosąsiedzkich stosunków, umocnienia przyjaźni i pogłębienia wzajemnie korzystnej współpracy,

kierując się pragnieniem uregulowania i rozwijania stosunków konsularnych między obydwojma Państwami,

potwierdzając, że postanowienia Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych, sporządzonej w Wiedniu dnia 24 kwietnia 1963 r., stosowane będą w sprawach, które nie zostały wyraźnie uregulowane w niniejszej konwencji,

postanowiły zawrzeć Konwencję konsularną i uzgodniły, co następuje:

Rozdział I**Definicje****Artykuł 1**

1. W rozumieniu niniejszej konwencji wymienione niżej wyrażenia mają następujące znaczenie:

- 1) „urząd konsularny” oznacza konsulat generalny, konsulat, wicekonsulat lub agencję konsularną;
- 2) „okręg konsularny” oznacza obszar wyznaczony urzędowi konsularnemu do wykonywania funkcji konsularnych;
- 3) „kierownik urzędu konsularnego” oznacza osobę powołaną do działania w tym charakterze;
- 4) „urzędnik konsularny” oznacza każdą osobę, włącznie z kierownikiem urzędu konsularnego, powołaną w tym charakterze do wykonywania funkcji konsularnych;
- 5) „pracownik konsularny” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie administracyjnej lub technicznej urzędu konsularnego;
- 6) „członek personelu służby” oznacza każdą osobę zatrudnioną w służbie domowej urzędu konsularnego;
- 7) „członkowie urzędu konsularnego” oznacza urzędników konsularnych, pracowników konsularnych oraz członków personelu służby;
- 8) „członek personelu prywatnego” oznacza osobę zatrudnioną wyłącznie w służbie prywatnej członka urzędu konsularnego;
- 9) „członek rodziny” oznacza małżonka albo małżonkę członka urzędu konsularnego, ich dzieci i rodziców, pod

warunkiem, że zamieszkują oni we wspólnocie domowej i są na utrzymaniu członka urzędu konsularnego;

- 10) „pomieszczenia konsularne” oznacza budynki lub części budynków, łącznie z rezydencją kierownika urzędu, i tereny przyległe do nich, niezależnie od tego, czyją są własnością, a są używane wyłącznie dla celów urzędu konsularnego;
- 11) „archiwa konsularne” oznacza wszystkie pisma, dokumenty, korespondencję, książki, filmy, techniczne zasoby gromadzenia i wykorzystania informacji, rejestry urzędu konsularnego oraz szyfry i kody, kartoteki, jak również przedmioty wyposażenia dla ich ochrony i przechowywania;
- 12) „statek” oznacza każdą cywilną jednostkę pływającą, upoważnioną do podnoszenia bandery Państwa wysyłającego i zarejestrowaną w tym Państwie;
- 13) „statek powietrzny” oznacza każdą cywilną jednostkę latającą zarejestrowaną w Państwie wysyłającym i upoważnioną do używania oznaki przynależności państwowej tego Państwa.

2. Postanowienia niniejszej konwencji dotyczące obywateli Państwa wysyłającego mają odpowiednie zastosowanie również do osób prawnych, ustanowionych zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa wysyłającego i mających siedzibę w tym Państwie.

Rozdział II

Ustanowienie urzędów konsularnych oraz mianowanie członków urzędu konsularnego

Artykuł 2

1. Urząd konsularny może być ustanowiony na terytorium Państwa przyjmującego jedynie za zgodą tego Państwa.

2. Siedziba urzędu konsularnego, jego klasa i okręg konsularny są ustalane przez Państwo wysyłające i podlegają aprobachie Państwa przyjmującego.

3. Późniejsze zmiany siedziby urzędu konsularnego, jego klasy i okręgu konsularnego mogą być dokonywane przez Państwo wysyłające jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

Artykuł 3

1. Kierownik urzędu konsularnego będzie dopuszczony do wykonywania swych funkcji po przedłożeniu listów komisyjnych i po udzieleniu exequatur przez Państwo przyjmujące.

2. Państwo wysyłające przekazuje listy komisyjne o wyznaczeniu kierownika urzędu konsularnego za pośrednictwem swojego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub inną stosowną drogą ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego. Listy komisyjne zawierają imię, nazwisko i stopień kierownika urzędu konsularnego, obywatelstwo, okręg konsularny, w którym ma on wykonywać swoje funkcje, oraz siedzibę urzędu konsularnego.

3. Po złożeniu listów komisyjnych o wyznaczeniu kierownika urzędu konsularnego Państwo przyjmujące udzieli mu w możliwie najkrótszym czasie exequatur.

4. Do czasu udzielenia exequatur Państwo przyjmujące może wydać kierownikowi urzędu konsularnego zgodę na tymczasowe wykonywanie jego funkcji.

5. Kierownik urzędu konsularnego może przystąpić do wykonywania swych funkcji wówczas, gdy Państwo przyjmujące wyda mu exequatur lub inne upoważnienie.

6. Z chwilą dopuszczenia do wykonywania funkcji, nawet tymczasowo, władze Państwa przyjmującego podejmą niezbędne środki, aby kierownik urzędu konsularnego mógł wykonywać swoje funkcje.

Artykuł 4

1. Ministerstwo spraw zagranicznych Państwa przyjmującego będzie pisemnie powiadamiane:

- 1) o przybyciu do urzędu członka urzędu konsularnego po mianowaniu, jego ostatecznym wyjeździe lub o zakończeniu wykonywania obowiązków oraz o wszystkich innych zmianach mających wpływ na jego status, które mogą powstać w czasie zatrudnienia w urzędzie konsularnym;
- 2) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka urzędu konsularnego oraz, jeżeli to ma miejsce, o fakcie, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny;
- 3) o przybyciu i ostatecznym wyjeździe członka personelu prywatnego oraz zakończeniu jego służby;
- 4) o zatrudnieniu i zwolnieniu osoby zamieszkałej na stałe w Państwie przyjmującym jako członka urzędu konsularnego lub członka personelu prywatnego.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego wydają bezpłatnie każdemu urzędnikowi konsularnemu odpowiedni dokument stwierdzający jego tożsamość i stanowisko.

3. Postanowienia ust. 2 niniejszego artykułu stosuje się także do pracowników konsularnych, członków personelu służby oraz członków personelu prywatnego, pod warunkiem że osoby te nie są obywatelami Państwa przyjmującego ani nie posiadają w tym Państwie stałego miejsca pobytu.

4. Postanowienia ust. 2 i 3 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin.

Artykuł 5

Urzędnikami konsularnymi mogą być jedynie obywatele Państwa wysyłającego, nie mający w Państwie przyjmującym stałego miejsca pobytu i nie wykonujący w tym Państwie, poza swoimi funkcjami urzędowymi, żadnej innej działalności o charakterze zarobkowym.

Artykuł 6

Państwo przyjmujące może w każdej chwili, bez obowiązku uzasadniania swojej decyzji, powiadomić w drodze dyplomatycznej lub inną stosowną drogą Państwo wysyłające o tym, że exequatur udzielone kierownikowi urzędu konsularnego zostało cofnięte albo że urzędnik konsularny został uznany za persona non grata lub że jakkolwiek inny członek urzędu konsularnego jest osobą niepożądaną. W tym przypadku Państwo wysyłające powinno odwołać taką osobę, jeżeli przystąpiła już do wykonywania funkcji. Jeżeli Państwo wysyłające nie wypełni w rozsądnym terminie tego obowiązku, Państwo przyjmujące może przestać uznawać taką osobę za członka urzędu konsularnego.

Rozdział III

Ułatwienia, przywileje i immunitety

Artykuł 7

1. Państwo przyjmujące udzieli urzędowi konsularnemu wszelkich ułatwień w wykonywaniu jego funkcji i zastosuje odpowiednie środki w tym celu, aby członkowie urzędu konsularnego mogli wykonywać swą działalność urzędową oraz korzystać z praw, przywilejów i immunitetów przewidzianych w niniejszej konwencji. Państwo przyjmujące podejmie odpowiednie kroki w celu zapewnienia bezpieczeństwa urzędu konsularnego.

2. Państwo przyjmujące będzie traktowało urzędników konsularnych z należnym szacunkiem i zastosuje wszelkie odpowiednie środki dla zapobieżenia jakimkolwiek zamachowi na ich osoby, wolność lub godność.

Artykuł 8

1. Jeżeli kierownik urzędu konsularnego nie ma możliwości wykonywania swych funkcji lub jeżeli stanowisko kierownika urzędu konsularnego jest nie obsadzone, jako kierownik urzędu konsularnego może czasowo działać tymczasowy kierownik.

2. Imiona i nazwisko tymczasowego kierownika są notyfikowane bądź przez przedstawicielstwo dyplomatyczne Państwa wysyłającego, bądź — gdy Państwo to nie ma przedstawicielstwa dyplomatycznego w Państwie przyjmującym — przez kierownika urzędu konsularnego, bądź w razie gdy ten nie może tego uczynić — przez jakąkolwiek właściwą władzę Państwa wysyłającego ministerstwu spraw zagranicznych Państwa przyjmującego lub władzy wyznaczonej przez to ministerstwo. Notyfikacja ta powinna być w zasadzie dokonana uprzednio. Państwo przyjmujące może uzależnić od swej zgody dopuszczenie jako tymczasowego kierownika osoby, która nie jest przedstawicielem dyplomatycznym ani urzędnikiem konsularnym Państwa wysyłającego w Państwie przyjmującym.

3. Właściwe władze Państwa przyjmującego powinny udzielać tymczasowemu kierownikowi pomocy i ochrony. W czasie gdy kieruje on urzędem, postanowienia niniejszej konwencji mają do niego zastosowanie na tych samych zasadach jak do kierownika danego urzędu konsularnego. Państwo przyjmujące nie jest jednak zobowiązane do przyznawania tymczasowemu kierownikowi ułatwień, przywilejów i immunitetów, z których korzystanie przez kierownika urzędu konsularnego uzależnione jest od warunków, których nie spełnia tymczasowy kierownik.

4. Gdy w okolicznościach przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu tymczasowym kierownikiem jest mianowany przez Państwo wysyłające członek personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub przedstawiciel ministerstwa spraw zagranicznych Państwa wysyłającego, korzysta on nadal z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych.

Artykuł 9

1. Państwo wysyłające ma prawo, na warunkach przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego:

- 1) nabywać na własność, posiadać lub wynajmować terytory, budynki lub części budynków, z przeznaczeniem na

siedzibę urzędu konsularnego, na rezydencję kierownika urzędu konsularnego lub na mieszkania innych członków urzędu konsularnego;

- 2) budować lub przystosowywać dla tych samych celów budynki na nabytych terenach;
- 3) przenosić prawa własności terenów, budynków lub części budynków w ten sposób nabytych lub zbudowanych.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu nie zwalniają Państwa wysyłającego od obowiązku stosowania się do przepisów i ograniczeń w zakresie budownictwa, urbanistyki i ochrony zabytków, mających zastosowanie na obszarze, na którym znajdują się lub będą się znajdować wymienione tereny, budynki lub ich części.

Artykuł 10

1. Godło Państwa wysyłającego, wraz z odpowiednim napisem w języku Państwa wysyłającego i w języku Państwa przyjmującego, oznaczającym urząd konsularny, może być umieszczone na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika tego urzędu.

2. Flaga Państwa wysyłającego może być wywieszona na budynku, w którym mieści się urząd konsularny, i na rezydencji kierownika urzędu konsularnego.

3. Kierownik urzędu konsularnego może również umieszczać na swoich środkach transportu flagę Państwa wysyłającego.

Artykuł 11

1. Budynki lub ich części używane wyłącznie dla celów urzędu konsularnego, a także przylegający do nich teren są nietykalne.

Władze Państwa przyjmującego nie mogą wkraczać do budynków lub ich części przeznaczonych wyłącznie dla celów urzędu konsularnego oraz na przylegający do nich teren bez zgody kierownika urzędu konsularnego, kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego Państwa wysyłającego albo osoby wyznaczonej przez jednego z nich.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do pomieszczeń mieszkalnych urzędników konsularnych i pracowników konsularnych.

Artykuł 12

Pomieszczenia konsularne, ich urządzenia, mienie urzędu konsularnego i jego środki transportu nie podlegają żadnej formie rekwizycji dla celów obrony narodowej, użyteczności publicznej lub w innych celach.

Artykuł 13

1. Pomieszczenia urzędu konsularnego, rezydencja kierownika urzędu konsularnego, a także mieszkania członków urzędu konsularnego, których właścicielem lub najemcą jest Państwo wysyłające lub jakąkolwiek osoba działająca w jego imieniu, są zwolnione od wszelkich opłat i podatków państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem opłat należnych za świadczenie określonych usług.

2. Zwolnień przewidzianych w ust. 1 niniejszego artykułu nie stosuje się do opłat i podatków ciążących na podstawie ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego

na osobie, która zawarła umowę z Państwem wysyłającym lub z osobą działającą w jego imieniu.

3. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się również do środków transportu będących własnością Państwa wysyłającego i przeznaczonych dla celów urzędu konsularnego.

Artykuł 14

Archiwa konsularne i dokumentacja są nietykalne w każdym czasie i niezależnie od tego, gdzie się znajdują.

Artykuł 15

1. Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszelkich celów urzędowych. Przy porozumiewaniu się z rządem, przedstawicielstwami dyplomatycznymi oraz urzędami konsularnymi Państwa wysyłającego, bez względu na to, gdzie się znajdują, urząd konsularny może używać wszelkich odpowiednich środków łączności, włącznie z kurierami dyplomatycznymi lub konsularnymi, pocztą dyplomatyczną lub konsularną, jak również korespondencją sporządzoną kodem lub szyfrem. Urząd konsularny może zainstalować i używać nadajnik radiowy jedynie za zgodą Państwa przyjmującego.

2. Korespondencja urzędowa urzędu konsularnego jest nietykalna. Wyrażenie „korespondencja urzędowa” oznacza wszelką korespondencję dotyczącą urzędu konsularnego i jego funkcji.

3. Poczta konsularna nie podlega otwarciu ani zatrzymaniu.

4. Poczta konsularna powinna posiadać widoczne zewnętrzne oznaczenia jej charakteru i może zawierać jedynie korespondencję urzędową, jak również dokumenty i przedmioty przeznaczone wyłącznie do celów urzędowych.

5. Kurier konsularny powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument stwierdzający jego status i określający liczbę paczek, stanowiących pocztę konsularną. Kurierem konsularnym może być tylko obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający miejsca pobytu stałego w Państwie przyjmującym. Przy wykonywaniu swoich funkcji kurier konsularny znajduje się pod ochroną Państwa przyjmującego i korzysta z nietykalności osobistej oraz nie podlega zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

6. Poczta konsularna może być powierzona kapitanowi statku lub dowódcy statku powietrznego. Kapitan (dowódca) będzie zaopatrzony w urzędowy dokument określający liczbę paczek stanowiących pocztę konsularną, jednakże nie będzie on uważany za kuriera konsularnego. Członek urzędu konsularnego może swobodnie odebrać pocztę konsularną bezpośrednio od kapitana statku albo dowódcy statku powietrznego i przekazać taką pocztę w ten sam sposób.

Artykuł 16

1. Urzędnicy konsularni nie podlegają jurysdykcji karnej, cywilnej i administracyjnej Państwa przyjmującego. Korzystają oni z nietykalności osobistej i nie podlegają zatrzymaniu, aresztowaniu ani ograniczeniu wolności osobistej w jakiegokolwiek innej formie.

2. Pracownicy konsularni oraz członkowie personelu służby nie podlegają jurysdykcji karnej, cywilnej i administ-

racyjnej Państwa przyjmującego w odniesieniu do czynności wykonywanych w zakresie ich obowiązków urzędowych.

3. Postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu nie stosuje się do spraw cywilnych:

- 1) wynikłych z zawarcia przez członka urzędu konsularnego umowy, w której nie występował on wyraźnie lub w sposób dorozumiany jako przedstawiciel Państwa wysyłającego;
- 2) wytoczonych na skutek szkody powstałej w wyniku wypadku w Państwie przyjmującym, spowodowanego przez jakikolwiek środek transportu: lądowy, morski lub powietrzny;
- 3) dotyczących spadków, w których członek urzędu konsularnego występuje jako spadkobierca, zapisobierca, wykonawca testamentu, zarządca lub kurator spadku w charakterze osoby prywatnej.

4. Postanowienia ust. 1—3 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do członków rodzin, pod warunkiem że zamieszkują oni we wspólnocie domowej i nie są obywatelami Państwa przyjmującego.

Artykuł 17

1. Państwo wysyłające może zrzec się przywilejów i immunitetów określonych w artykule 16 niniejszej konwencji. To zrzeczenie się będzie zawsze wyraźne i notyfikowane Państwu przyjmującemu.

2. Wszczęcie przez członka urzędu konsularnego postępowania w przypadku, w którym mógłby korzystać z immunitetu jurysdykcyjnego, pozbawia go prawa powoływania się na immunitet w stosunku do jakiegokolwiek powództwa wzajemnego, bezpośrednio związanego z powództwem głównym.

3. Zrzeczenie się immunitetu od jurysdykcji w odniesieniu do postępowania sądowego lub administracyjnego nie jest uważane za zrzeczenie się immunitetu w stosunku do środków wykonania orzeczenia. W stosunku do takich środków niezbędną jest odrębne zrzeczenie się.

Artykuł 18

1. Członkowie urzędu konsularnego mogą być wezwani do składania zeznań w charakterze świadków przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego. Jeżeli urzędnik konsularny odmawia stawienia się lub złożenia zeznań, nie można wobec niego stosować żadnego środka przymusu ani sankcji.

Pracownicy konsularni i członkowie personelu służby nie mogą odmówić złożenia zeznań, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 3 niniejszego artykułu.

2. Organ Państwa przyjmującego, wzywający członka urzędu konsularnego do złożenia zeznań, nie powinien utrudniać wykonywania jego obowiązków służbowych. Może odebrać takie zeznanie od członka urzędu konsularnego w urzędzie konsularnym, rezydencji lub w jego mieszkaniu.

3. Członkowie urzędu konsularnego nie są zobowiązani do składania zeznań co do spraw związanych z wykonywaniem swych obowiązków urzędowych ani do przedkładania urzędowej korespondencji lub innych dokumentów z archiwów konsularnych. Postanowienie to ma również zastosowanie do członków rodzin członków urzędu konsularnego oraz członków personelu prywatnego w odniesieniu do

faktów, które są związane z działalnością urzędu konsularnego.

4. Członkowie urzędu konsularnego nie są zobowiązani do udzielania opinii jako rzeczoznawcy prawa Państwa wysyłającego.

Artykuł 19

Członkowie urzędu konsularnego, jak również członkowie ich rodzin są zwolnieni w Państwie przyjmującym od wszelkich świadczeń osobistych i od wszelkiej służby publicznej jakiegokolwiek charakteru, od służby wojskowej oraz od obowiązków wojskowych, takich jak rekwizycje, kontrybucje i zakwaterowanie.

Artykuł 20

Członkowie urzędu konsularnego, a także członkowie ich rodzin są zwolnieni od wszelkich obowiązków przewidzianych przez ustawy i inne przepisy Państwa przyjmującego odnośnie do rejestracji, zezwolenia na pobyt i innych podobnych wymagań, jakie dotyczą cudzoziemców.

Artykuł 21

1. Członkowie urzędu konsularnego, jak również członkowie ich rodzin są zwolnieni od wszelkich opłat oraz podatków osobistych i rzeczowych — państwowych, regionalnych i komunalnych, z wyjątkiem:

- 1) podatków pośrednich tego rodzaju, które zazwyczaj są wliczane w cenę towarów i usług;
- 2) opłat i podatków od prywatnego mienia nieruchomości położonego na terytorium Państwa przyjmującego, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 13 niniejszej konwencji;
- 3) podatków od spadku i podatków od przeniesienia prawa własności pobieranych przez Państwo przyjmujące;
- 4) opłat i podatków od prywatnych dochodów, łącznie z dochodami od kapitału, mających swe źródło w Państwie przyjmującym, oraz podatków od kapitału zainwestowanego w przedsiębiorstwach handlowych lub finansowych w Państwie przyjmującym;
- 5) opłat rejestracyjnych, sądowych, hipotecznych i stempłowych, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 13 niniejszej konwencji.

2. Członkowie urzędu konsularnego zatrudniający osoby, których wynagrodzenia lub uposażenia nie są zwalniane od podatków od dochodów w Państwie przyjmującym, powinni wypełniać obowiązki nakładane na pracodawców przez ustawy i inne przepisy tego Państwa w zakresie pobierania podatków od dochodów.

Artykuł 22

1. Państwo przyjmujące zgodnie z obowiązującymi ustawami i innymi przepisami zezwala na wwóz i wywóz, zwalnia od cła, podatku i opłat, z wyjątkiem opłat od załadunku, przewozu, przechowywania i wyładunku lub innych usług:

- 1) przedmioty przeznaczone do oficjalnego użytku urzędu konsularnego;
- 2) przedmioty, łącznie ze środkami transportu, przeznaczone do osobistego użytku członków urzędu konsularnego

lub członków ich rodzin, zaliczając do nich przedmioty przeznaczone do ich urzędzenia się.

2. Bagaż osobisty urzędnika konsularnego jest zwolniony od przeprowadzania kontroli, jeśli nie ma poważnych przyczyn do przypuszczeń, że zawiera przedmioty inne niż te, na których wwóz zezwala się stosownie do punktu 2 ust. 1 niniejszego artykułu, albo przedmioty, których wwóz i wywóz jest zabroniony stosownie do ustawodawstwa lub przepisów o kwarantannie Państwa przyjmującego. Takiej kontroli można dokonać wyłącznie w obecności urzędnika konsularnego lub jego pełnomocnego przedstawiciela.

Artykuł 23

Z zastrzeżeniem swych ustaw i innych przepisów dotyczących stref, do których wstęp ze względu na bezpieczeństwo państwa jest zabroniony lub ograniczony, Państwo przyjmujące zapewnia wszystkim członkom urzędu konsularnego, jak również członkom ich rodzin swobodę poruszania się i podróżowania na swym terytorium. Jednakże we wszystkich przypadkach Państwo przyjmujące zapewni urzędnikowi konsularnemu wykonywanie jego funkcji.

Artykuł 24

1. Przywileje i immunitety przewidziane w niniejszej konwencji, z wyjątkiem postanowień ust. 3 i 4 artykułu 18, nie przysługują pracownikom konsularnym oraz członkom personelu służby, jeżeli są oni obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie.

2. Członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, który jest obywatelem Państwa przyjmującego lub ma stałe miejsce pobytu w tym Państwie, oraz członkowie rodziny członka urzędu konsularnego, którzy są obywatelami Państwa przyjmującego lub mają stałe miejsce pobytu w tym Państwie albo wykonują w Państwie przyjmującym działalność o charakterze zarobkowym, nie korzystają, z wyjątkiem postanowień ust. 3 artykułu 18, z żadnych przywilejów i immunitetów.

3. Z wyjątkiem postanowień ust. 3 artykułu 18, przywileje i immunitety określone w niniejszej konwencji nie będą przyznawane członkom personelu prywatnego.

4. Państwo przyjmujące będzie wykonywało swą jurysdykcję w stosunku do osób wyszczególnionych w ust. 1—3 niniejszego artykułu w taki sposób, aby niepotrzebnie nie utrudniać wykonywania funkcji przez urząd konsularny.

Artykuł 25

Wszystkie osoby, którym stosownie do niniejszej konwencji przysługują przywileje i immunitety, zobowiązane są, bez uszczerbku dla tych przywilejów i immunitetów, do poszanowania ustaw i innych przepisów Państwa przyjmującego, w tym również regulujących zasady ruchu drogowego i ubezpieczenia samochodowego.

Rozdział IV

Funkcje konsularne

Artykuł 26

1. Urzędnik konsularny ma prawo, w granicach okręgu konsularnego, wykonywać funkcje wymienione w niniejszym rozdziale. Urzędnik konsularny może oprócz tego wykonywać inne oficjalne funkcje konsularne, jeśli nie są one

sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego lub którym Państwo to nie sprzeciwia się.

2. W przypadku gdy Państwo wysyłające nie ma swego przedstawicielstwa dyplomatycznego w Państwie przyjmującym, urzędnik konsularny za zgodą Państwa przyjmującego może być uprawniony do wykonywania aktów dyplomatycznych w tym Państwie.

3. Urzędnik konsularny, po notyfikacji Państwu przyjmującemu, może działać jako przedstawiciel Państwa wysyłającego przy każdej organizacji międzynarodowej.

4. Urzędnik konsularny może w związku z wykonywaniem swoich funkcji zwracać się na piśmie lub ustnie do właściwych władz w okręgu konsularnym, w tym do przedstawicieli władz centralnych.

5. Urzędnik konsularny ma prawo do pobierania opłat konsularnych zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego.

Artykuł 27

Urzędnik konsularny ma prawo:

- 1) bronić interesów Państwa wysyłającego, jego obywateli i osób prawnych;
- 2) popierać rozwój stosunków handlowych, gospodarczych, naukowych i kulturalnych między Państwem wysyłającym i Państwem przyjmującym oraz w inny sposób popierać rozwój przyjaznych stosunków między nimi.

Artykuł 28

1. Urzędnik konsularny ma prawo:

- 1) prowadzić rejestr obywateli Państwa wysyłającego;
- 2) rejestrować i przyjmować zawiadomienia i dokumenty dotyczące urodzeń lub zgonów obywateli Państwa wysyłającego;
- 3) przyjmować, zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego, oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński, pod warunkiem że obie strony posiadają obywatelstwo tego państwa.

2. Urzędnik konsularny będzie powiadamiał właściwe organy Państwa przyjmującego o zarejestrowaniu w urzędzie konsularnym urodzeń, małżeństw i zgonów obywateli Państwa wysyłającego, jeżeli jest to wymagane przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

3. Postanowienia punktów 2 i 3 ust. 1 niniejszego artykułu nie zwalniają zainteresowanych osób od obowiązku przestrzegania formalności wymaganych przez ustawodawstwo Państwa przyjmującego.

Artykuł 29

Urzędnik konsularny ma prawo:

- 1) wydawać, wznawiać ważność i unieważniać paszporty obywateli zgodnie z ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- 2) wystawiać dokumenty uprawniające do wjazdu do Państwa wysyłającego i wprowadzać w tych dokumentach konieczne zmiany;
- 3) wystawiać wizy.

Artykuł 30

Urzędnik konsularny ma prawo dokonywania następujących czynności:

- 1) przyjmować, sporządzać, rejestrować i poświadczać oświadczenia obywateli Państwa wysyłającego, w tym oświadczenia w sprawach rodzinnych oraz w sprawach obywatelstwa;
- 2) sporządzać, rejestrować, poświadczać i przechowywać testamenty obywateli Państwa wysyłającego;
- 3) sporządzać, rejestrować i poświadczać umowy zawierane między obywatelami Państwa wysyłającego i poświadczać oświadczenia woli jednostronne, jeśli te umowy i oświadczenia nie są sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego. Urzędnik konsularny nie może sporządzać, rejestrować i poświadczać takich umów i oświadczeń, które ustanawiają, przenoszą lub likwidują prawa rzeczowe do nieruchomości znajdujących się w Państwie przyjmującym;
- 4) sporządzać, rejestrować i poświadczać umowy między obywatelami Państwa wysyłającego, z jednej strony, a obywatelami Państwa przyjmującego lub obywatelami państwa trzeciego, z drugiej strony, jeżeli umowy te mają być wykonane lub mają wyrzeczyć skutek prawny wyłącznie w Państwie wysyłającym i pod warunkiem, że nie są one sprzeczne z prawem Państwa przyjmującego;
- 5) legalizować dokumenty wydawane przez władze i urzędy Państwa wysyłającego lub Państwa przyjmującego, a także poświadczać kopie, odpisy i wyciągi z tych dokumentów;
- 6) tłumaczyć dokumenty i poświadczać zgodność tłumaczeń;
- 7) poświadczać podpisy obywateli Państwa wysyłającego;
- 8) przyjmować do depozytu dokumenty, pieniądze lub wszelkie przedmioty od obywateli Państwa wysyłającego bądź na ich rzecz, jeżeli nie jest to sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego. Depozyt taki może być wywieziony z Państwa przyjmującego jedynie z zachowaniem ustaw i innych przepisów tego Państwa;
- 9) wydawać dokumenty dotyczące pochodzenia towarów.

Artykuł 31

Sporządzone, poświadczane lub przetłumaczone przez urzędnika konsularnego dokumenty, stosownie do postanowień artykułu 30 niniejszej konwencji, będą uznawane w Państwie przyjmującym za dokumenty wywierające taki sam skutek prawny i posiadające taką samą moc jak dokumenty sporządzone, poświadczane lub przetłumaczone przez właściwe władze i organy Państwa przyjmującego.

Artykuł 32

Urzędnik konsularny jest upoważniony do doręczania pism sądowych i pozasądowych oraz dokonywania przesłuchań zgodnie z obowiązującymi umowami międzynarodowymi, a przy braku takich umów — w sposób zgodny z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego. Czynności te mogą być wykonywane tylko w stosunku do obywateli Państwa wysyłającego i bez stosowania środków przymusu.

Artykuł 33

Urzędnik konsularny ma prawo w granicach ustawodawstwa i innych przepisów Państwa przyjmującego do ochrony interesów małoletnich i innych osób nie posiadających pełnych zdolności do czynności prawnych, będących obywatelami Państwa wysyłającego, w szczególności gdy zachodzi potrzeba ustanowienia nad nimi opieki lub kurateli.

Artykuł 34

Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urząd konsularny o zgonie obywatela Państwa wysyłającego i przekażą mu bezpłatnie odpis aktu zgonu.

Artykuł 35

1. Właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią niezwłocznie urząd konsularny o otwarciu w tym Państwie spadku po obywatelu Państwa wysyłającego, jak również o otwarciu spadku, niezależnie od obywatelstwa osoby zmarłej, jeżeli obywatel Państwa wysyłającego powołany jest do spadku jako spadkobierca.

2. Właściwe organy Państwa przyjmującego podejmą odpowiednie środki przewidziane w ustawach i innych przepisach tego Państwa dla zabezpieczenia spadku oraz przekazania urzędnikowi konsularnemu odpisu testamentu, jeżeli został on sporządzony, oraz wszelkich posiadanych informacji dotyczących spadku, miejsca pobytu osób uprawnionych do spadku, wartości i składników masy spadkowej, łącznie z kwotami pochodzącymi z tytułu ubezpieczeń społecznych, zarobków i polis ubezpieczeniowych. Powiadomią także o terminie rozpoczęcia postępowania spadkowego lub stadium, w jakim ono się znajduje.

3. Urzędnik konsularny jest upoważniony, bez potrzeby przedstawienia pełnomocnictwa, do reprezentowania bezpośrednio lub za pośrednictwem swego przedstawiciela przed sądami i innymi właściwymi organami Państwa przyjmującego obywatela Państwa wysyłającego, uprawnionego do spadku lub mającego roszczenia do spadku w Państwie przyjmującym, jeżeli jest on nieobecny lub nie ustanowił swojego pełnomocnika.

4. Urzędnik konsularny ma prawo domagać się:

- 1) zabezpieczenia spadku, nałożenia i zdjęcia pieczęci, podjęcia środków zabezpieczenia spadku, w tym wyznaczenia kuratora spadku, jak również uczestnictwa w tych czynnościach;
- 2) sprzedaży mienia wchodzącego w skład spadku, jak również powiadomienia o dacie ustalonej dla tej sprzedaży, aby mógł być obecny.

5. Z chwilą zakończenia postępowania spadkowego lub innych czynności urzędowych właściwe organy Państwa przyjmującego powiadomią o tym niezwłocznie urzędnika konsularnego i po uregulowaniu długów, opłat i podatków w ciągu trzech miesięcy przekażą mu spadek lub udziały spadkowe osób, które reprezentuje.

6. Urzędnik konsularny ma prawo otrzymania, w celu przekazania osobom uprawnionym, udziałów spadkowych i zapisów przypadających obywatelom Państwa wysyłającego, nie mającym stałego miejsca pobytu w Państwie przyjmującym, oraz otrzymania kwot, które przypadają uprawnionym z tytułu odszkodowań, rent, zaległych zarobków i polis ubezpieczeniowych.

7. Przekazanie mienia i należności do Państwa wysyłającego stosownie do postanowień ust. 5 i 6 niniejszego artykułu może być dokonane jedynie zgodnie z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 36

1. W przypadku gdy obywatel Państwa wysyłającego, nie posiadający miejsca stałego pobytu w Państwie przyjmującym, zmarł w czasie pobytu w tym państwie, przedmioty pozostałe po nim zostaną zabezpieczone przez właściwe organy Państwa przyjmującego, a następnie przekazane, bez

specjalnego postępowania, urzędnikowi konsularnemu Państwa wysyłającego. Urzędnik konsularny spłaci długi zaciągnięte przez osobę zmarłą w czasie jej przebywania w Państwie przyjmującym do wysokości wartości przekazanych przedmiotów.

2. Do mienia określonego w ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio postanowienia artykułu 35 ust. 7 niniejszej konwencji.

Artykuł 37

Urzędnik konsularny ma prawo reprezentować przed władzami Państwa przyjmującego obywateli Państwa wysyłającego, jeśli osoby te, na skutek nieobecności lub innych ważnych przyczyn, nie mogą w odpowiednim czasie bronić swoich praw i interesów. Reprezentacja ta ulega przedłużeniu, dopóki osoba reprezentowana nie wyznaczy swojego pełnomocnika lub nie przystąpi osobiście do obrony swoich praw i interesów.

Artykuł 38

1. Urzędnik konsularny ma prawo komunikować się i spotykać z każdym obywatelem Państwa wysyłającego, udzielać mu porad i wszelkiej pomocy, a w przypadkach koniecznych podejmować kroki w celu udzielenia mu pomocy prawnej. Państwo przyjmujące nie może w jakikolwiek sposób ograniczać kontaktu obywatela Państwa wysyłającego z urzędnikiem konsularnym, a także ograniczać mu dostępu do urzędu konsularnego.

2. Właściwe władze Państwa przyjmującego powiadomią właściwy urząd konsularny natychmiast, ale nie później niż w ciągu trzech dni, o aresztowaniu, zatrzymaniu lub w innej formie pozbawieniu wolności obywateli Państwa wysyłającego.

3. Urzędnik konsularny ma prawo bezzwłocznie, to jest nie później niż przed upływem czterech dni, odwiedzić i nawiązać kontakt z obywatelem Państwa wysyłającego, przebywającym w areszcie, zatrzymanym, odbywającym karę więzienia lub pozbawionym wolności w inny sposób. Uprawnienia wymienione w niniejszym ustępie realizuje się zgodnie z ustawodawstwem i innymi przepisami Państwa przyjmującego, pod warunkiem jednak, że wspomniane ustawodawstwo i przepisy nie mogą przeczyć tym uprawnieniom.

4. Właściwe władze Państwa przyjmującego powiadomią bezzwłocznie właściwy urząd konsularny Państwa wysyłającego o nieszczęśliwych wypadkach i innych poważnych wypadkach losowych, których ofiarami stali się obywatele Państwa wysyłającego.

Artykuł 39

1. Urzędnik konsularny ma prawo udzielać wszelkiej pomocy statkowi Państwa wysyłającego oraz jego załodze podczas pobytu w portach, na wodach terytorialnych lub wewnętrznych Państwa przyjmującego.

2. Urzędnik konsularny może wchodzić na pokład statku Państwa wysyłającego niezwłocznie po dokonaniu odprawy przy jego wejściu, a kapitan statku i członkowie załogi mogą nawiązać z nim kontakt.

3. Urzędnik konsularny może zwracać się o pomoc do właściwych władz Państwa przyjmującego we wszelkich sprawach dotyczących wykonywania czynności w stosunku do statku Państwa wysyłającego, kapitana i członków załogi statku.

Artykuł 40

Urządник konsularny ma prawo:

- 1) bez uszczerbku dla uprawnień władz Państwa przyjmującego wyjaśniać wszelkie zdarzenia, które miały miejsce na statku Państwa wysyłającego podczas rejsu i w czasie postojów, przesłuchiwać kapitana i któregośkolwiek z członków załogi statku, kontrolować dokumenty statku, przyjmować oświadczenia dotyczące statku, ładunku i podróży, a także ułatwiać wejście i wyjście oraz przebywanie statku w porcie;
- 2) rozstrzygać wszelkie spory między kapitanem i członkami załogi statku, włącznie ze sporami o płace i umowy o pracę;
- 3) podejmować stosowne kroki w sprawach leczenia i repatriacji kapitana lub któregośkolwiek z członków załogi statku;
- 4) sporządzać, przyjmować, rejestrować lub poświadczать deklaracje lub inne dokumenty dotyczące statku, przewidziane ustawodawstwem Państwa wysyłającego;
- 5) dokonywać wszelkich innych czynności przewidzianych przez Państwo wysyłające w sprawach żeglugi, pod warunkiem że nie są one sprzeczne z ustawami i innymi przepisami Państwa przyjmującego.

Artykuł 41

1. W przypadku gdy sądy lub inne właściwe organy Państwa przyjmującego zamierzają podjąć środki przymusu, zająć mienie lub prowadzić jakiekolwiek śledztwo na pokładzie statku Państwa wysyłającego, to właściwe władze Państwa przyjmującego powinny powiadomić uprzednio właściwy urząd konsularny. Takie zawiadomienie powinno nastąpić przed podjęciem takich czynności, tak aby umożliwić urzędnikowi konsularnemu lub jego przedstawicielowi obecność w trakcie przeprowadzania tych czynności. Jeśli uprzednie zawiadomienie urzędu konsularnego jest niemożliwe, właściwe organy Państwa przyjmującego uczynią to możliwie jak najszybciej, nie później jednak niż w chwili, gdy wspomniane czynności mają zostać rozpoczęte. Właściwe organy Państwa przyjmującego ułatwią urzędnikowi konsularnemu widzenie się z osobą zatrzymaną lub aresztowaną i porozumiewanie się z nią, a także podejmowanie właściwych kroków w celu ochrony interesów takiej osoby.

2. Postanowienia ust. 1 niniejszego artykułu stosuje się także w przypadku, gdy kapitan lub członkowie załogi statku mają być poddani przesłuchaniu na lądzie przez organy Państwa przyjmującego.

3. Postanowień niniejszego artykułu nie stosuje się jednak w przypadku zwyczajnej kontroli paszportowej, celnej i sanitarnej, a także do jakiegokolwiek czynności wykonywanej na prośbę lub za zgodą kapitana statku.

Artykuł 42

1. Jeżeli statek Państwa wysyłającego uległ rozbiciu, uszkodzeniu, osiadł na mieliźnie, został wyrzucony na brzeg lub doznał innej awarii w Państwie przyjmującym albo gdy jakkolwiek składnik ładunku poniósł szkodę na skutek awarii statku i został znaleziony na brzegu lub blisko brzegu Państwa przyjmującego albo dostarczony do portu tego Państwa, to właściwe władze Państwa przyjmującego jak najszybciej zawiadomią o tym urząd konsularny. Powiadomią także o podjętych już czynnościach w celu ratowania ludzi, statku, ładunku i innego mienia znajdującego się na pokładzie statku, jak również przedmiotów należących do

statku lub stanowiących część ładunku, który oddzielił się od statku.

2. Urządник konsularny może udzielać wszelkiej pomocy takiemu statkowi, jego pasażerom i członkom załogi; w tym celu może zabiegać o pomoc u właściwych władz Państwa przyjmującego. Urządник konsularny może zwracać się o wszczęcie czynności wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, a także zabiegać o podjęcie lub kontynuowanie remontu statku, lub może zwrócić się do właściwych władz Państwa przyjmującego z prośbą o podjęcie takich środków.

3. Jeżeli statek Państwa wysyłającego, który doznał awarii, lub jakikolwiek przedmiot należący do tego statku zostaną znalezione na brzegu lub w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego bądź zostaną dostarczone do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel, ani jego agent, ani ubezpieczyciel nie mogli podjąć środków w celu zabezpieczenia lub zarządzania takim statkiem lub przedmiotem, to uznaje się, że urzędnik konsularny jest upoważniony w imieniu właściciela do podjęcia takich środków, jakie mógłby podjąć w takich celach sam właściciel. Postanowienia tego ustępu stosuje się także do jakiegokolwiek przedmiotu wchodzącego w skład ładunku statku, będącego własnością obywatela albo osoby prawnej Państwa wysyłającego.

4. Jeżeli jakikolwiek przedmiot stanowiący część ładunku statku Państwa trzeciego, który doznał awarii, stanowi własność obywatela lub osoby prawnej Państwa wysyłającego, został znaleziony na brzegu, w pobliżu brzegu Państwa przyjmującego, lub został dostarczony do portu tego Państwa i ani kapitan statku, ani właściciel przedmiotu, ani jego agent, ani ubezpieczyciel nie mogli podjąć środków w celu zabezpieczenia lub zarządzania takim przedmiotem, to uznaje się, że urzędnik konsularny jest upoważniony w imieniu właściciela do podjęcia takich środków, które mógłby podjąć w takich celach sam właściciel.

Artykuł 43

1. Jeżeli kapitan lub członek załogi statku Państwa wysyłającego zmarł lub zaginął w Państwie przyjmującym na statku lub na lądzie, kapitan lub jego zastępca oraz urzędnik konsularny Państwa wysyłającego są wyłącznie kompetentni do sporządzenia spisu inwentarza przedmiotów, walerów i innego mienia, pozostawionych przez zmarłego lub zaginionego, i do dokonania innych czynności koniecznych do zabezpieczenia mienia i jego przekazania w celu likwidacji spadku.

2. W razie śmierci albo zaginięcia kapitana statku lub członka załogi, będącego obywatelem Państwa przyjmującego, kapitan lub jego zastępca przesyła kopię inwentarza wymienionego w ust. 1 niniejszego artykułu organom Państwa przyjmującego, które właściwe są do dokonania wszelkich czynności koniecznych do zabezpieczenia mienia i, w razie potrzeby, do likwidacji spadku. Organy te poinformują o swych czynnościach urząd konsularny Państwa wysyłającego.

Artykuł 44

Postanowienia artykułów 39—43 niniejszej konwencji stosuje się odpowiednio również do statków powietrznych, pod warunkiem że zastosowanie to nie będzie sprzeczne z postanowieniami dwustronnych lub wielostronnych umów lotniczych, obowiązujących między Umawiającymi się Stronami.

Rozdział V

Postanowienia końcowe

Artykuł 45

1. Konwencja niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie trzydziestego dnia od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Mińsku.

2. Niniejsza konwencja zawarta jest na czas nieokreślony. Może ona być wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron. W takim wypadku

utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Na dowód czego Pełnomocnicy Wysokich Umawiających się Stron podpisali niniejszą konwencję i opatrzyli ją pieczęciami.

Sporządzono w Warszawie dnia 2 marca 1992 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i białoruskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej
K. Skubiszewski

W imieniu
Republiki Białoruś
P. Krawczanka

Po zaznajomieniu się z powyższą konwencją, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych;
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona;
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 15 kwietnia 1993 r.

Minister Spraw Zagranicznych: *K. Skubiszewski*

L.S.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*